

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 68/26

Luksemburgā, 2026. gada 7. maijā

Tiesas spriedums lietā C-747/22 | *INPS* (Sociālā palīdzība un piekļuve nodarbinātībai – Netieša diskriminācija)

Piekļuve sociālajai palīdzībai un nodarbinātībai: nosacījums par valstī nodzīvotiem 10 gadiem ir starptautiskās aizsardzības saņēmēju netieša diskriminācija

Ārvalstniekam, kam Itālijā piešķirta alternatīvā aizsardzība, tika atņemts “pilsonības ienākums” (ko veido sociālais pabalsts un integrācijas darba tirgū pasākumu kopums) pēc tam, kad administratīvā pārbaudē bija konstatēts, ka viņš neatbilst Itālijas tiesībās paredzētajam nosacījumam par valsts teritorijā nodzīvotiem vismaz 10 gadiem. Viņš šo lēmumu pārsūdzēja Itālijas tiesā, kura savukārt vērsās Tiesā, lai noskaidrotu, vai šis pasākums uzskatāms par ārvalstnieku netiešu diskrimināciju. Tiesa atzīst, ka uz pilsonības ienākumu attiecas starptautiskās aizsardzības saņēmēju un valsts pilsoņu vienlīdzības princips gan saistībā ar piekļuvi nodarbinātībai, gan tiesībām uz minimālajiem ienākumiem. Lai gan šis nosacījums tiek vienādi piemērots visu valstu valstspiederīgajiem, tomēr tas galvenokārt skar personas, kas nav pilsoņi. Šāda atšķirīga attieksme nav attaisnojama ar to, ka pilsonības ienākumu piešķiršana, kā apgalvo Itālijas valdība, rada ievērojamu administratīvo un ekonomisko slogu. Tātad tā ir Savienības tiesībās aizliegta netieša diskriminācija.

Alternatīvās aizsardzības saņēmējs, kurš kopš 2011. gada likumīgi dzīvo Itālijā, saņēma “pilsonības ienākumu”, ko veidoja sociālais pabalsts un integrācijas darba tirgū un sociālās iekļaušanas pasākumi. Šī atbalsta piešķiršanai bija izvirzīts nosacījums par valstī nodzīvotiem vismaz 10 gadiem, no kuriem pēdējiem diviem gadiem jābūt bez pārtraukuma.

Veikusi pārbaudes, Itālijas Valsts sociālā nodrošinājuma iestāde (*INPS*) konstatēja, ka šis nosacījums nav izpildīts. Šī iestāde tāpēc pārtrauca pabalsta izmaksu šim alternatīvās aizsardzības saņēmējam un pieprasīja atmaksāt nepamatoti saņemtās summas.

Attiecīgā persona šo lēmumu pārsūdzēja Itālijas tiesā, apgalvojot, ka nosacījums par valstī nodzīvotiem 10 gadiem uzskatāms par netiešu diskrimināciju, jo Itālijas pilsoņiem tas ir vieglāk izpildāms. Toties *INPS* norādīja, ka šis ienākums vērstis nevis uz to, lai apmierinātu primāras indivīda vajadzības, bet ietilpst nodarbinātības un integrācijas politikas jomā; tas attaisnojot prasību par reālu saikni ar Itālijas teritoriju.

Uzskatot, ka šis nosacījums ir potenciāli diskriminējošs un nesamērīgs, valsts tiesa vērsās Tiesā, lai tā pārbaudītu nosacījuma atbilstību Savienības tiesībām.

Pirmkārt, Tiesa konstatē, ka “**pilsonības ienākums**” ir vienlaikus gan piekļuves nodarbinātībai pasākums, uz ko attiecas starptautiskās aizsardzības saņēmēju un valsts pilsoņu vienlīdzības princips ¹, un pamata sociālais pabalsts minimālo ienākumu veidā, uz kuru arī attiecas šis princips ².

Otrkārt, **nosacījums par valstī nodzīvotiem 10 gadiem**, pat ja tas tiek identiski piemērots gan dalībvalsts pilsoņiem, gan starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, **galvenokārt skar ārvalstniekus un rada pret tiem vērstu netiešu diskrimināciju**, kura ir principā aizliegta.

Treškārt, Tiesa uzskata, ka **šis nosacījums nav objektīvi attaisnojams** ar to, ka “pilsonības ienākuma” piešķiršana, kā apgalvo Itālijas valdība, rada ievērojamu administratīvo un ekonomisko slogu, kas pamato tā piešķiršanu tikai personām, kuras sekmīgi integrējušās valsts kopienā.

Tiesa šajā ziņā norāda – sociālo pabalstu piešķiršana personai rada vienādas izmaksas attiecīgajai iestādei neatkarīgi no tā, vai šī persona ir starptautiskās aizsardzības saņēmējs vai attiecīgās dalībvalsts pilsonis.

Turklāt attiecībā uz piekļuves nodarbinātībai pasākumiem un uz tādiem pamata sociālajiem pabalstiem kā “pilsonības ienākums” Savienības tiesībās starptautiskās aizsardzības saņēmējiem piešķirtas tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un dalībvalstīm nav ļauts paredzēt citus nosacījumus vai ierobežojumus papildus tiem, ko paredzējis Savienības likumdevējs. Taču uzturēšanās ilgums dalībvalsts teritorijā Savienības tiesībās nav paredzēts kā kritērijs šādu pabalstu piešķiršanai šīs aizsardzības saņēmējiem.

Papildus tam nosacījuma par attiecīgajā dalībvalstī nodzīvotiem 10 gadiem izvirzīšana par priekšnoteikumu šī pabalsta piešķiršanai ir pretrunā Savienības tiesību mērķim nodrošināt minimālā pabalstu līmeņa pieejamību starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, kuru statuss pēc būtības nav pastāvīgs un var tikt atcelts, attiecīgā gadījumā izraisot konkrētās personas nosūtīšanu atpakaļ uz izcelsmes valsti.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Tas izriet no 26. panta Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīvā 2011/95/ES](#) (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu.

² Kā norādīts Direktīvas 2011/95 29. pantā.